

Силабус курсу
«Особистість в урбанізованому суспільстві»

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»

Компонент освітньої програми: вибіркова
Дні занять: вівторок 12.45-14.05, ауд. 1003
Консультації: понеділок 14.20, ауд. 1212

Рік навчання: III, Семестр: VI

Кількість кредитів: 3, 90 год.
Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

Грушко Віктор Сергійович

Контактна інформація

Ел.пошта: grushko.vs@gmail.com; 0971453841

Анотація дисципліни

«Особистість в урбанізованому суспільстві», як дисципліна закладає основи розуміння не лише місця особистості у сучасній урбанізованій соціальній реальності в якій доводиться їй себе реалізовувати, але також зорієнтовує у пануючих на сьогодні тенденціях та закономірностях, що спрямовують сучасників у суспільні реалії завтрашнього дня. Окрім того, ознайомлює студентів із особливостями включення людей у швидко наростаючі процеси трансформації урбанізованого суспільства у нові стани та сприяє формуванню свідомих й активних співтворців сучасного соціуму.

Мета курсу: полягає у формуванні знань щодо оптимального становлення особистості у сучасному урбанізованому суспільстві, формування її внутрішнього світу, складнощів взаємодії з різними аспектами складної соціальної реальності сучасного міста, розуміння механізмів взаємодії особистості і міського середовища, аналізу особливостей самореалізації особистості, розбудови свого соціального простору, проблем і викликів з якими доводиться мати людям у динамічній реальності значного скупчення населення.

Основні завдання: формування у студентів основ розуміння людини, як соціальної істоти, яка виступає невід'ємною складовою сучасного урбанізованого суспільства; ознайомлення з особливостями становлення і розвитку особистості, її внутрішнього світу у процесі взаємодії з функціонуванням, розвитком і трансформацією сучасного урбанізованого соціуму; допомога студентам в усвідомленні окремої особистості свого місця, ролі та можливостей у новітніх урбанізованих суспільних реаліях; вироблення навичок взаємодії між людьми, які є носіями різних соціокультурних, світоглядних, ментальних та інших установок; підготовка студентів до їх майбутньої професійної діяльності, як аналітиків суспільних процесів.

Зміст дисципліни «Особистість в урбанізованому суспільстві» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 філософія (Аналітика суспільних процесів), норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
- / 2	1. Витоки сучасних уявлень про особистість в	Матеріалістичне та ідеалістичне розуміння проблеми формування зв'язку	Питання

	урбанізованому суспільстві	між особистістю та суспільством. Зростання ролі особистості у суспільному розвитку, Воля як атрибут людського існування. Протириччя між цінностями особистості та реаліями суспільного життя. К.Маркс про роль особистості. А.Камю про сенс життя. І. Канта про вчинки людей і якість стосунків у суспільстві. М. Хайдеггер про феноменологію людського буття. Тейяр де Шарден про єднання без змішування.	
2 / 2	2. Місто як система для організації життя складного суспільства	Міста, як феномен цивілізації. Закони функціонування міського простору. Хронотоп міста і села. Міський і сільський способи освоєння людьми часу та простору. Роль техніки у житті сучасних міст. Місто, як механізм для організації складного суспільства. Місто, як підсилювач та прискорювач суспільних, культурних, економічних та політичних процесів. Міста, як центри світ-економік. Протириччя між містом та державою. Протириччя між містом та селом. Міста, як засіб комунікації місцевої людності зі світом.	Питання, кейси
2 / 2	3. Смысловое наповнення міського простору	Неоднорідності простору. Включення міст у гармонію Небесних Сфер. Містобудування, як мистецький процес в античних греків. Роль священного і центру у містах древніх греків. Роль Капітолію і Форуму в організації простору древньоримських міст. Торгова, житлова, виробнича, оборонна зони древньоримських міст. Собори як осердя середньовічних міст. Міста епохи Відродження, як інструменти гармонійної організації суспільства. Сучасні міста, як осердя фінансової цивілізації.	Питання, кейси
2 / 2	4. Особистість в геокультурних просторах міст	Культура, як знакова система. Наповненість сіткою значень географічного простору. Місто, як можливість руху по соціальній висхідній. Міста, як сенсоутворюючі осереддя. Міста-зразки. Боротьба міст між собою за збільшення свого впливу на простір.	Питання,, кейси
2 / 2	5. Міста, як осередки інформаційного перевантаження	Зміни процесів інтелектуальної, духовної діяльності під впливом інформаційної революції. Перенасичення інформацією. Інформація, як соціально-економічний та культурний фактор. Інформатизація, як соціально-історичний процес. Інформатизація і процеси соціальної інтелектуалізації. Взаємопереплетення соціальні, технологічної, економічної, політичної та культурної сфер засобами інформаційними технологіями. Медіатизація суспільства.	Питання, кейси
2 / 2	Тема 6. Людина в умовах	Фінанси, як інструмент формування	Питання,

	панування фінансової цивілізації	базових цінностей, інститутів, інтересів людей у сучасному суспільстві. Культ раціоналізму. «Вигода» і «гедонізм», як системоформуючі парадигми сучасності. Власність і гроші, як гарантії свободи та самодостатності. Влада фінансів. Руйнування колективізму і общинності. Загострення суспільних суперечностей. Духовна криза.	кейси
2 / 2	7. Особистість в умовах відчуженості життя в урбанізованому суспільстві	Торстейн Веблен про «престижне споживання» і "заздрісне порівняння". Грошові відносини та егоїстичні інтереси, як інструменти атомізації суспільства. Відчуження, як втрата здатності контролювати своє життя. Позбавлення власності на капітал, як засіб відчуження. Неможливість впливати на прийняття управлінських рішень, як фактор відчуження. Відсутність контролю над умовами найму і праці, як засіб відчуження. Оцифрована реальність, як фактор відчуження між людьми.	Питання, кейси
2/2	8. Особистість в умовах прискорення темпу життя	Перевага у сучасному ритмі життя динаміки над статикою. «Прискорення» часу та «ущільнення» простору. Руйнування традиційної системи управління. Наростання некерованих турбулентних процесів. Знання, як головний інструмент примноження багатства і сили. Миттєвість у поширенні даних, ідей, символів. Демасифікація економіки. Невроз сучасної урбанізованої культури.	Питання, кейси
2/2	9. Постмодерн	Культура модерну на зламі Античності та Середньовіччя. Модерн Нового часу. Постмодерн, як остаточний розрив з традицією. Руйнування меж між елітарною та масовою культурами, між реальним та ірреальним. Перехід від класичного антропоцентричного гуманізму до універсального гуманізму. Процеси егалітаризації і лібералізації. «Цивілізація молодих». Культурний плюралізм, Хаос, що породжує нове.	Питання, кейси
-/2	10. Особистість в умовах панування симулякрів	Символічні образи, що поглинають, витісняють реальність. Період панування емансипованих знаків. Епоха підробок. Тиражування культурних досягнень. Виробництво і обіг нематеріальних симулякрів. Культура і симуляційність. Творче безсилля сучасної культури. Гіперреальність. Світ симулякрів, як ілюзорна реальність і як криза культури. Симулякри у політиці. Симулякри в економіці. Витіснення людини її симулякрами. Культура смерті.	Питання, кейси

програмні результати навчання

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.
ЗК 13	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.
ЗК 14	Здатність до діалогу та співпраці з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами в інших галузях знань/видах діяльності.
ФК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.
ФК 5	Здатність аналізувати сучасні філософські та суспільно-політичні й економічні проблеми та вчення.
ФК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.
ФК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
ФК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.
ПРН 1	Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, конструювати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.
ПРН 3	Застосовувати сучасні методики і технології, володіти способами інформаційно-описової діяльності, систематизування даних, структурування, опису предметної сфери (виділяти ключові категорії, поняття, персоналії, групи проблем або проблеми, систематизувати концепції, технології, методи вирішення проблем, ведення власної бази даних, укладання наукових робіт, рефератів тощо); дотримуватися правил академічної доброчесності;
ПРН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
ПРН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
ПРН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
ПРН 22	Знати нормативну суспільно-політичну й економічну теорію, їх прикладний та порівняльні аспекти; використовувати понятійно-категоріальний та аналітично-дослідницький апарат сучасної світової суспільної думки.

Літературні джерела

1. Возняк Т. Феномен міста / Тарас Возняк. – Львів: Незалежний культурологічний журнал «Ї», 2009. – 333с.
2. Гісем О., Мартинюк О. Людина і суспільство: в схемах, таблицях і коментарях. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. – 252с.
3. Грушко В.С. Пошуки сенсів в хаосмосі реальності / Віктор Грушко. - Berlin: Globe Edit, 2020, 124 с.
4. Діденко В.Ф. Діденко Л.В., Кондрашова-Діденко В.І., Людина і світ: Навч. посібник – К.: Вища школа, 2001. – 229с.

5. Ільїн В.В. Фінансова цивілізація. - К. Книга, 2007. – 528с.
6. Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори / Хосе Ортега-і-Гасет. – К.: Основи, 1994. – 420 с.
7. Плакроуз Г., Ліндсей Дж. Цинічні теорії про гендер, расу та ідентичність. І чому вони згубні для нас усіх / Гелен Плакроуз, Джеймс Ліндсей. К.: Наш формат, 2022. - 368 с.
8. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика. К.: Знання, 2008. – 663с.
9. Тоффлер Е. Нова парадигма влади. Знання, багатство й сила / Елвін Тоффлер. – Харків: Акта, 2007. – 688 с.
10. Фергюсон Н. Приреченість: політика і катастрофи / Ніл Фергюсон. – Київ: Наш формат, 2022. – 496 с.
11. Франкл В. Людина у пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / Віктор Франкл. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 160 с.
12. Фром Е. Втеча від свободи / Еріх Фромм. — Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 288 с.
13. Фукуяма Френсіс. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості / пер. з англ. Тетяна Сахно. К. : Наш Формат, 2020. 192 с.
14. Харарі Ювал Ной Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього / Ювал Ной Харарі. – Харків: Клуб Сімейного Дозвілля. 2018. - 544 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, програма Kahoot).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять – усно	80
Модуль 1 (теми 1-5) – обговорення кейсів	10
Модуль 2 (теми 5-10) – обговорення кейсів	10
Ессе (теми 1-8) – індивідуальна письмова робота	-
Залік (теми 1-8) – тести, завдання, кейси	-

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
А	90-100	відмінно
В	85-89	добре

C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом